

OSLOHANDEL

OSLOS
UTVIKLING OG
VEKST - HVEM
STYRER?

SIDE 4

LA OSS
LAGE FLERE
FOLKEFESTER I
OSLOS GATER!

SIDE 3

STORE
TYVERI-
MØRKETALL

SIDE 6

OSLOHANDEL

SEPTEMBER 2009

REDAKTØR

Lars Fredriksen

REDAKSJON

Morten Fure

Hanne Hassel

Janne Holtet Westbye

FORSIDEFOTO

Kreftforeningen

REDAKSJONELL DESIGN

www.comosi.no

TRYKK

PDC Tangen

OPPLAG

2200

NESTE UTGAVE

Oktober 2009

ADRESSE

Karl Johans gate 37 A

0162 Oslo

Telefon: 22 40 34 40

Telefaks: 22 42 70 31

E-post: admin@ohf.no

www.ohf.no

Redaksjonelt stoff kan sendes

Oslo Handelsstands Forening

pr. e-post: admin@ohf.no

OSLO HANDELSSTANDS FORENING

Oslopolitiet uten mulighet til å snu ransutviklingen?

Dette nummeret av Oslo Handel fokuserer på utviklingen innen kriminalitet mot butikker i Oslo, som er lite flatterende for Oslo-politiet. Vi tar også opp om konsekvenser av og prosesser rundt den økonomiske og befolkningsmessige veksten Oslo opplever.

De neste 25 årene forventes antall innbyggere og arbeidsplasser å øke med 25%, vi kan altså være 800 000 Osloborgere i 2025, og byrådet ønsker seg en helhetlig byutvikling, hvor også lokale aktørers behov blir hensyntatt i planleggingen.

Antall naskerier, tyverier og ran økte med over 20 % i 2008, og økningen fortsetter i 2009, viser krimstatistikken som offentligjøres av Oslopolitiet. Etter det OHF erfarer viser likevel ikke dette hele virkeligheten. Vi har forsøkt å se bak tallene, og regnet på forskjellige scenarier for hvor store mørketallene kan være. Mange butikkeiere ser det som bortkastet å anmelde da dette ikke får noen konsekvenser for tyven, på grunn av politiets ressursmangel. Politiledelsen forteller åpent at de ikke har kapasitet til verken å rykke ut eller etterforske naskeri og simpelt tyveri.

OHF vil gjøre regjering og justisdepartement oppmerksom på de store mørketallene, og håper at de ser at denne utviklingen er svært skadelig for handelen i Oslo. Utbyttet av ran og tyverier mot butikker er oftest minimalt, men de langsiktige konsekvensene av

blant annet økt utrygghet for ansatte er derimot betydelige. Blant annet gjør det rekruttering vanskelig i de bransjene og områdene som er mest utsatt. Det haster for regjeringen å vise at de tar veksten i Oslo på alvor, og også trygghet og sikkerhet for handelens kunder og ansatte.

Til tross for denne utviklingen er det positive omsetningssignaler om god vekst innenfor mange kjeder og sentre i Oslo.

Vel overstått valg!

TURID WINDINGSTAD
Styreleder

Vellykket folkefest i Oslos gater!

La oss lage flere, vekk med leie av gategrunn! 19. august utfordret Thor Hushovd, Lance Armstrong og flere andre internasjonale sykkelstjerner norgeseliten på sykkel til et forrykende sykkelritt i Oslo sentrum. Rittet Oslo Grand Prix ble arrangert til inntekt for kreftsaken.

OHF har i mange år prøvd å få Oslo kommune til å lage flere arrangementer som bidrar til å skape et yrende sentrumsliv. Det har til tider vært vanskelig å få kommunen på banen enten man ønsker å arrangere moteuker i Spikersuppa eller isballett på samme sted om vinteren.

Store arrangementer som samler folk i hovedstaden er bra for Oslo, det skaper godt omdømme og viser byen fram på sitt beste. Problemene med å lage store og gode arrangementer i Oslo sentrum har vært den høye prisen Oslo kommune har tatt for leie av gategrunn. Regelverk for hvem som må betale leie, og ikke minst hvem som får leie, har vært utydelig og lite presist. Når handelsstanden har ønsket å holde arrangementer for publikum, har kostnadene vært høye og man har argumentert med at dette er kommersielle arrangementer. Man underes litt over dette argumentet når mange sponsorer

under Oslo Grand Prix fikk vist sin reklame i «prime time» uten å betale leie.

Det er vanskelig å finne eksempler på at det ikke er samarbeid mellom «børs og katedral» i forbindelse med store arrangementer. Kreftsaken er utvilsomt en viktig sak å støtte og det er heller ikke tvil om at kreftforeningen er avhengig av bidrag fra kommersielle aktører for å få inn nok penger. Men hvis Oslo kommune hadde hatt et ideelt motiv med å la aktører bruke gategrunnen og ikke et kommersielt, så burde man heller satt krav til at den som ønsket å leie grunnen, bør gjøre det i samarbeid med en veldedig organisasjon.

Vi håper at lokalpolitikere i Oslo er opptatt av at byen skal være for folket og at man forstår at butikker og restauranter er avhengige av gode rammevilkår for å drive sine virksomheter. Derfor ønsker vi

Barnerittet under Oslo Grand Prix Kreftforeningen

oss en kommune som forvalter gategrunnen til det beste for handelen, som igjen vil være til det beste for befolkningen. Det er fint at man kvalitetssikrer arrangementer slik at folks sikkerhet, hygiene og trygghet blir ivarettatt, men det må bli mer rettferdig og involvere mindre byråkrati å få lov til å lage arrangementer på offentlig grunn som har til hensikt å stimulere handelen i Oslo. Økt omsetning betyr også økte skatteinntekter, det blir veldig snevert når noen må betale for å leie offentlig grunn mens andre slipper.

LOMMETYVERI OG BANKKORTBRUK

Å betale med kort er enkelt og trygt hvis kunden tar forholdsregler. I samarbeid med blant annet Oslo politiet og Oslo kommune, har OHF i sommer sendt ut materiell til medlemmene for å hjelpe butikker og kunder å unngå lommetyver og kortsvindel.

Forsendelsen inneholdt plakater, flyere og skranke-/bordkort om forebyggende tiltak mot lommetyverier samt klistrelapper som minner om å beskytte PIN-koden.

Tyvne er ute etter PIN-koden og kortet. De er ikke mange, men effektive. Dessverre er ofte kontoen tømt før kunden din oppdager hva som er skjedd. Tap av PIN-kode og stjålet kort (lommetyveri) i tilknytning til din forretning vil gjøre kunden mindre innstilt på å komme tilbake.

OHF håper din forretning vil være med på å forebygge gjennom å anvende dette materiell, samt informere kunden om viktigheten av å holde PIN-koden skjult. Om du ønsker mer av dette materialet ta kontakt, vi sender deg gjerne flere eksemplarer!

Hvor og hvordan vokser Oslo?

Charette for program for Oslo S-området – inkluderende prosess for byutvikling eller lekestue uten reell påvirkningskraft?

Osloregionen er i vekst, både økonomisk og befolkningsmessig, og sentrale områder transformeres. Området rundt Oslo S er et av stedene i endring, med en stadig viktigere sammenbindende rolle mellom bysentrum og den nye bydelen i Bjørvika. Hvem bestemmer hvordan de nye byområdene blir og hvem som får etablere seg der?

AV KRISTIN BØ

Mange aktører arbeider i dag med utvikling av prosjekter rundt Oslo S, og antallet kollektivreiser er ventet å øke med 70-100% innen 2025. Det er holdt to arkitektkonkurranser for blant annet ny stasjonsbygning, og alternative plasseringer av bussterminalen er utredet. Flere andre aktører har ulike planer i området, men de er ikke samordnet i sine innspill til utvikling ifølge byrådet.

Byrådet ønsker derfor å sikre en helhetlig utvikling der alle berørte parter interesser er ivaretatt, og har bedt Plan- og bygningsetaten utarbeide et program for utvikling av Oslo S-området. Dette skal gi overordnede byplanmessige føringer og legge premisser for behandling av enkeltsaker, for å sikre ønsket byutvikling og skape forutsigbarhet for utviklingsaktørene i området.

HVEM SKAL BYGGE HVA?

Rom Eiendom, NSBs eiendomsselskap og den største grunneieren i området, ønsker en høyere utnyttelsesgrad av arealet og vil bygge ny stasjonshall og høyhus på Oslo S.

Rom Eiendom / Jernbaneverkets forslag til ny stasjonsbygning ved Oslo S

© Luxigon / Space Group

De foreslår å gjøre den vernede Østbanebygningen om til hotell og fylle Østbanehallen med restauranter, service, kultur og handel, og bygge underjordisk parkeringshus under Christian Fredriks plass mellom Oslo S og Operaen. Bussterminalen skal rustes opp og har behov for større arealer. KLP Eiendom vil rive Postterminalen og bygge høyhus på tomten, med bussterminal over sporområdene. Oslo Plaza og Royal Christiania har planer om utvidelse. Det er også flere gate- og veiprosjekter som skal utvides og samordnes i området.

ENDREDE STYRINGSPROSESSER

I Oslo, hvor byutvikling i stor grad er privatisert, kan det virke som om bygg ofte er reist før man vet at de skal bygges. Lokale aktørers reaksjoner har ofte begrenset seg til opprop og protestaksjoner, og slike grupper blir lette å beskyldes for å være reaksjonære bremseklosser som ikke ser de store linjene i utviklingen, heller enn konstruktiv opposisjon. Det kan også være grunn til å mene at reaksjoner kommer for sent, altså etter at

byråd og bystyre har behandlet reguleringsplanene, fordi man ikke følger med i byutviklingsprosessen og bruker de ytringsmuligheter man har, som å delta i offentlige høringsrunder.

Byrådet ønsker en prosess rundt planleggingen av Oslo S området som skal bidra til å avklare interesser og mulige konfliktområder på et tidlig tidspunkt å gi økt eierskap lokalt. Man ønsker få alle aktørene i området til å se seg tjent med en koordinerte byutviklingsgrep for både samferdsels- og eiendomsutviklingsprosjekter. Denne medvirkningen er tenkt utført blant annet med en åpent møte som diskuterer presenterte fremtidsscenarier.

CHARETTE FOR OMRÅDET

Arbeidet med områdeprogrammet for Oslo S ble innledet med en «charette», én ukes workshop med inviterte utenlandske og norske arkitekter, samt arkitektstudenter, som sammen skulle utarbeide ideskisser og fremtidsscenarier for Oslo S i 2015, 2030 og 2060.

Denne «plansmien» skal endte ideskisser som skal danne grunnlag for en videre diskusjon om veivalg. Tema som ble diskutert i var kollektivtrafikk, arealbruk og funksjonsblanding, veinett, sykkelfunksjoner (bystyret har vedtatt at sykkelbruken skal tredobles) og bebyggelse. Det er ønskelig med en høy utnytting ved sentralstasjonen, står det i charettens program. Det er ikke bare hvor høyt, bredt og hvor det skal bygges som skal diskuteres, men også utvikling i et videre perspektiv; hvordan man skal skape gode inkluderende byrom, hvordan vi ønsker lokalkjente og gjester velkommen til hovedstaden, samt energibruk og miljøsinn.

På charettens siste dag 28. august, ble publikum invitert til å komme og se på gruppens konsepter, og delta i påfølgende paneldebatt med inviterte kritikere, hvor det var åpent for innspill fra salen. OHF og andre aktører med interesser i området ble orientert om og invitert til dette møtet.

HANDEL OG BYMILJØ

– Handel er essensielt for et vitalt bymiljø, og vi mener det er viktig at det tilrettelegges for handelsvirksomhet i arealplanleggingen, i tråd med de kommersielle eiendomsutviklerenes intensjoner, sier Morten Fure, adm. dir. i OHF.

–Tunge knutepunktområder for kommunikasjon, kultur og handel bør også få tilstrekkelig med parkeringsplasser for tilreisende som kommer med buss, bil og sykkel, for eksempel under Christian Frederiks Plass. Men etter det OHF erfarer er mange utbyggingsbeslutninger i av dette området allerede vedtatt og OHF har kommet med sine innspill via vår deltagelse i *Levende Oslo*, fortsetter han.

Levende Oslo er et samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune, staten og privat næringsliv i sentrum, en videreføring av *Hovedstadsaksjonen*.

Et utkast til program forventes å være lagt fram til ettersyn i desember 2009. Områdeprogram vedtas normalt av byrådet.

TETTERE OSLO

De siste ti årene har Oslo fått mer enn 70 000 nye innbyggere, og i 2025 antas befolkningen å ha økt med enda 25%.

Befolkningstettheten i Oslo har gått fra 37,9 til 42,3 personer pr hektar byareal. Det meste av fortettingen har skjedd på tidligere industri eller havnetomter, som Nydalen og den nye bydelen Løren. Fortetting i byen gjør det lettere å gå, sykle eller reise kollektivt, og dette har redusert veksten i biltrafikken og spart marka for utbygging, og er et villet resultat av en strategi for å få redusert utslipp av klimagasser, konkluderer en rapport fra TØI. – Den forventede veksten i innbyggertallet i kommuneplanen for 2008, legger opp til en befolkningstetthet på 48 personer per

hektar i Oslo sier forsker Petter Næss i TØI til Dagsavisen. Plan- og bygningsetatens Ellen De Vibe mener i Aftenposten også at Oslo kan tåle en langt høyere befolkningstetthet uten at det går på bekostning av bo- eller livskvalitet.

Figur 3: Boligkonsentrasjon (innbyggere registrert på boligadresser). Konsentrasjonen ligger som en ring rundt sentrum. Fra «Program for oslocharrette Områdeprogram Oslo 5» Oslo kommune Plan- og bygningsetaten Avdeling for byutvikling 19.08.09.

DEMOKRATISK PLANLEGGING?

En charrette for Majorstulokket og utbyggingen av Oslo Sporveiers T-banetomt på Majorstuen ble avholdt i regi av Plan- og bygningsetaten i 2004. Dette var første gang en slik prosess ble holdt i Oslo og bakgrunnen var stor uenighet om ønsket utbygging mellom lokalsamfunnet og politikere og utbyggere.

«Metoden for deltakende planprosess skal sikre utvidet deltakelse og tidlig engasjement blant impliserte parter, og gi lokalt næringsliv og beboere en styrket stemme i byplanleggingen» sa programmet den gang. Det lokale næringslivet ønsket blant annet å

arbeidet i gruppene, og de som fikk de lokale gruppens tilslutning var langt mer beskjedne hva gjelder utnyttingsgrad enn Sporveiens

forslag. Det gjenstår å se om innspillene og forslagene som ble utarbeidet i charettens vil få noen innvirkning på den formelle planprosessen.

«Majorstuen er allerede et av Norges tettest befolkede områder, med et rikt tilbud innen handel. Majorstuen trenger ikke økt tetthet, men en byutvikling med moderat utnyttelse slik at bydelens miljø ikke forringes»

www.byen.org

unngå et stort kjøpesenter på tomten som kunne drenere dagens handelsstruktur i Bogstadveien og resten av Majorstustrøket. Det var også sterk lokal interesse for å flytte inngangen til stasjonsområdet til Valkyrieplass.

Tre alternative forslag ble resultatet av

Det har også vært holdt charette i Oslo om Fjordbyen, og Gamle Oslo Bydelsutvalg holdt i 2008 en charette om alternativ utvikling av Bjørvika. Denne ble initiert og ledet av «Barcode» utbyggingens motstandere, som fremtok en skisse hvor toglinjene ligger i tunnel under Gamlebyen.

Store mørketall

Svært mange i handelen anmelder ikke naskeri og tyveri. Alt for mange opplever å få saken henlagt, og finner det meningsløst å anmelde når responsen fra politiet er helt fraværende.

OHF antyder gjennom en utvalgsundersøkelse (12 mnd i 2008) hos 163 medlemmer, som omfatter 803 anmeldte forhold at: Ved å fremskrive resultatene statistisk, splittet på næringsgrupper / bransjer, mener OHF at mørketallene innenfor naskeri og simpelt tyveri fra handelen i Oslo har en underrapportering i størrelsesorden 25 – 50 % av det reelle antall hendelser.

Politiets statistikk viser 3 795 anmeldte naskerier i Oslo i 2008, hvor OHFs utvalgsundersøkelse viser at mørketallene kan være så høye som 11 000 til 23 000 anmeldelser avhengig av hvilket grunnlag OHF benytter.

2008:
Av de 803 anmeldelsene fra 163 medlemsbutikker er 578 ferdigbehandlet av

politiet – 496 av sakene er henlagt eller fått påtaleunntatelse. Hele 94 er henlagt med påskrift – henlagt grunnet kapasitetsmangel ved Oslo Politidistrikt. Dette motiverer ikke til å bruke tid og ressurser på å anmelde et tyveri/naskeri. Det blir også ofte fremsatt trusler mot den som tar vedkommende for ugjerningen.

2009:
Antall naskeri frem til 1. juli d.å. registrert hos politiet er 2 176 naskerier mot 1 690 i fjor – dette er en økning på 28,8 % - selv om vi vet at de som driver handel dessverre som nevnt over ikke finner det hensiktsmessig å anmelde da reaksjon uteblir fra politiet og at det derfor er mange som ikke lenger anmelder forhold.

MEDLEMSTILBUD

FJERNING AV TAGGING OG GRAFITTI

500,-

Vi har inngått en meget gunstig avtale med malermester Jens Petter Lunde AS og kan tilby følgende:

- Fjerning av tagging og grafitti
- Pålegging av beskyttelseshinne
- Fjerning av plakatklistrer
- Rengjøring av markiser og skilt
- Utvendig rengjøring
- Er det behov for håndverksarbeid har firmaet avtaler med faglærte malere og snekkere.

En utrykning koster kr. 750,- minus kr. 250,- i OHF rabatt til alle plussmedlemmer. For kr. 500,- får du en times fjerning/rengjøringsarbeid. Tar det kun 20 minutter å fjerne taggen, kan du få gjort diverse annet arbeid i tiden som gjenstår. Krever arbeidet mer enn en time, avtales pris i hvert enkelt tilfelle. Maling, kjemikalier og lignende kommer i tillegg.

NYTT MEDLEMSTILBUD FRA OHF

SIKKERHETSVURDERING AV DIN BUTIKK

Basert på kriminalitetsutviklingen i Oslo, anbefaler OHF sine medlemmer å gjennomføre sikkerhetsvurderinger i sine butikker.

Sikkerhetsvurderingen omfatter blant annet kartlegging av sårbarhet for tyverier av varer og kontanter, interne misligheter, trusler og vold – sentrale elementer for å trygge arbeidsplassene og sikre økonomisk vekst. Våre sikkerhetsekspertene fra Sikkerhetsledelse gjennomfører en

befaring i butikken og utarbeider deretter en rapport som beskriver sikkerhetsnivået og konkrete anbefalte sikkerhetstiltak.

Hvorfor er sikkerhetsvurdering viktig?
– En sikkerhetsvurdering forebygger skade og tap, og har som mål å fastslå om det er overensstemmelse mellom

innførte sikkerhetstiltak og gjeldende trusselbilde for butikken.

Sikkerhetsvurderingen ivaretar Arbeidstilsynets fokus på trusler og vold i handelsnæringen.

Ta kontakt med OHF ved Janne, telefon: 22 40 34 40 for nærmere informasjon og bestilling. Pris kr 2.500,- eks mva.

2 500,-

KRAFTIG ØKNING I ANTALL GROVE RAN

Antall grove ran fra forretninger i Oslo har økt med 120% fra 2007 til 2008. I 2007 var det 20 grove ran, mens det var hele 44 grove ran i 2008. Tar man med ran som ikke karakteriseres som grove viser tallene totalt 46 i 2007 og 74 i 2008.

Dessverre viser også ranstallene for 2009 at antall ran fortsetter å øke, bare i juni var det seks ran, hvorav fem var grove. Dette på tross av at det er minimalt med utbytte, (mindre enn 2000 kr). Tiltakene næringen selv har iverksatt fungerer, derfor er det ikke store summer som blir utbytte til gjerningsperson. Allikevel stiger antall ran dramatisk, og de ansatte blir i enda større grad utsatt for alvorlige kriminelle handlinger. Kriminalitetsforebyggende arbeid og synlig uniformert politi bør være en selvfølge, men flere tiltak må til for å stoppe utviklingen.

Syv personer ble i tillegg utsatt for ran inne i butikker i 2008 – dette registreres som personran ikke som butikkran, men oppleves selvfølgelig som dramatisk også for butikkens personale. En stor del av ranene begås på dag og ettermiddag, 28 av 72 ran mot kiosk, dagligvare, bensinstasjon og gullsmed i 2008 skjedde mellom klokken seks om morgenen og ni om kvelden. Det er altså ikke bare betjening som jobber kvelds- og nattskift som er utsatt.

RANSSTATISTIKK

ANTALL GROVE OG SIMPLE RAN FRA HANDELEN I OSLO:

MND/ÅR	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
JAN.	13	14	1	4	2	4	5
FEB.	12	22	8	2	6	5	10
MARS	3	13	4	4	6	9	10
APRIL	5	8	3	5	2	4	3
MAI	7	1	5	8	2	2	2
JUNI	4	3	6	2	1	6	6
JULI	6	3	2	4	5	4	
AUG.	7	6	4	3	2	9	
SEPT.	4	7	1	10	4	4	
OKT.	2	5	7	5	1	7	
NOV.	9	8	12	6	7	9	
DES.	6	6	9	3	7	11	
TOTALT	78	96	62	56	45	74	36

Med månedens HMS tips vil vi bidra til at våre medlemmer har et levende HMS-system. Slik kan man forebygge sykdom, skade og tap av verdier, samt bidra til å sikre medarbeidere, kunder, miljø, drift og materielle verdier og skape økt konkurransevne.

Har du spørsmål eller ønsker mer informasjon om hvordan OHF kan hjelpe deg med sikkerhet, helse og miljø i din bedrift, ta kontakt med Janne på telefon: 22 40 34 40.

VERNERUNDE

1. Vernerunde skal gjennomføres jevnlig, ulike intervaller ut ifra virksomhetens art.
2. Vernerunden skal dokumenteres skriftlig, gjerne med et avkryssingsskjema.
3. Aktuelle punkter er:
 - Orden, vedlikehold og renhold
 - Inneklima, lys og støy
 - Brannvern
 - Førstehjelp
 - Muskel og skjelett
 - Stress og mobbing
 - Risiko/sikkerhet
 - Sykefravær og verneutstyr
4. Leder for virksomheten eller avdelingen i samarbeid med verneombud gjennomfører selve vernerunden ved å gå en runde i lokalene.
5. I etterkant av vernerunden skal leder og verneombud oppsummere vernerunden. Hvor er utfordringene? Er det spesielle tiltak som må gjennomføres?
6. Handlingsplanen fylles ut og tiltak beskrives.

Returadresse: Oslo Handelsstands Forening, Karl Johans gate 37 A, 0162 Oslo

ØLSALGSBEVILLING INNDRATT!

Hvert år mister mellom ti og femten dagligvarebutikker i Oslo sin bevilling til å selge øl for en kortere eller lengre periode. Ikke et veldig høyt antall, men konsekvensene blir alltid tapt fortjeneste for den enkelte dagligvarebutikk. OHF har bedt Næringssetaten om et samarbeid for å se nærmere på reglene og praktiseringen av dem.

Spesielt ved bruk av falsk legitimasjon som ikke er mulig å avsløre i en vanlig butikk salgssituasjon, kan det oppleves som svært urettferdig at butikken blir skadelidende. Ved inndragning mister butikkinnehaver fra to til åtte ukers ølsalg. Man taper kunder til konkurrenter, og ansatte kan stå i fare for å miste jobben. Det gjennomføres mellom 1.200 til 1.500 butikkkontroller hvert år fordelt på ca 350 dagligvareforretninger. Under kontrollen skiller det mellom to situasjoner:

- salg uten at det er gjennomført tilstrekkelig grad av kontroll.
- salg der butikkansatt er lurt med falsk legitimasjon. To - tre inndragninger hvert år gjøres på grunn av at falsk legitimasjon har blitt benyttet.

For å få ned antall tilfeller oppfordrer både politiet og Næringssetaten butikkinnehavere til å anmelde slike saker til politiet, når det oppdages. Det er lovhjemlet anledning til å ta «sivilt beslag» i den antatt falske legitimasjonen, innhente og overlevere dette og personens data til politiet.

KONSEKVENSER FOR ANMELDT

Politiet på sin side sier at deres tiltak i slike saker er langt mer omfattende enn standardsvaret om at saken er henlagt skulle tilsi. De gjennomfører bekymringsamtale

med anmeldte og med foreldrene til den anmeldte. OHF og politiet vil utarbeide et informasjonsskriv som utdyper de forskjellige standardsvarene med forklaringer.

KJØP TIL MINDREÅRIGE

Når «langing» til mindreårige oppdages av Næringssetaten, tilskrives forretningen og informeres om aktiviteten. Situasjonen er utenfor butikkens kontroll og den berører ikke butikken. Men butikkinnehavere kan, dersom informasjon er formidlet, avstå

fra å selge alkohol til vedkommende som langer. Butikker har ikke plikt til å selge hvis man er klar over at langing foregår.

VIDERE SAMARBEID

Etaten presiserer at falsk legitimasjon, som ikke er mulig å avdekke som falsk, vil være et sentralt moment i saksbehandlingen, samt være formildende ved utmåling av sanksjoner. Butikknehavere skal få hjelp av Næringssetaten til å identifisere falske legitimasjonskort samt misbrukere av legitimasjon, slik at forholdet kan anmeldes.

Næringssetaten viser også til at det innrømmes adgang til å klage på vedtak om inndragning, samt anmode om at iverksettelse utsettes. Saken vil da bli behandlet på nytt. Resultatet vil bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. OHF vil følge opp samarbeidet.

LOVEN OM FALSK ID OG SIVILT BESLAG

- Å lage eller gjøre endringer i et legitimasjonsdokument er straffbart. Se straffeloven (strl) kap 18. Forfalskning vil ofte regnes som alvorlig, og kan gi grunnlag for fengselsstraff.
- Å gi seg ut for å være en annen ved å bruke dennes ekte legitimasjon er straffbart etter strl § 327 annet ledd. Dette er en forseelse og vil ikke gi noen strengere reaksjon enn en bot.

Hvis noen har brutt en av bestemmelsene over, kan det tas beslag i legitimasjonen for å sikre bevis i saken. Dette følger av straf-

feprosessloven (strl) § 203. Som hovedregel er det bare påtalemyndigheten/politiet eller retten som kan beslutte og gjøre dette, men hvis det skjer på fersk gjerning eller ferske spor, så kan enhver gjøre det. Dette følger av strl § 206 første ledd 2. punkt. Hvis beslaget skjer i forbindelse med eller umiddelbart etter f.eks et ølsalg, så vil det normale være fersk gjerning/ferske spor.

Hvis skjenkekontrollen eller butikkpersonalet tar beslag må det aldri brukes makt. Hvis det er nødvendig å bruke makt må politiet tilkalles. Beslaglagte kort må sendes til nærmeste politistasjon og avdeling så snart som mulig.